

10 savjeta za pravilan odnos prema novcu

- Pobrinite se da imate pregled o Vašim prihodima i rashodima, tako što ćete napraviti vlastiti proračun (kućni budžet).
- Odvojite sebi na štednu knjižicu– uvijek kada je to moguće – jedan dio **od 13. plaće za neočekivane troškove**, kao npr. troškove zubarskih usluga ili za novi televizor, koji Vam se iznenada pokvario, te ste prinudjeni da ga zamijenite.
- Uštedite sebi vrijeme i plaćajte trajnim nalogom – time dajete nalog banci da **svaki mjesec, sa Vašeg tekućeg računa**, prebaci određeni iznos novca i time direktno plati Vaše mjesečne troškove, kao što su računi za stanarinu, zdravstveno osiguranje, računi za dječiji vrtić, telefonski računi itd. Isto to možete učiniti i postupkom, kojim ovlaštavate one, čije usluge koristite, da povuku s Vašeg konta mjesečni iznos. Time štedite vrijeme. Ovo je isto kod postupka **Lastschriftverfahren**,
- **Takodje porezne obaveze i osiguranja plaćajte, ukoliko je to moguće, mjesečno i trajnim nalogom.**
 - Plaćajte porez mjesečno, direktno poreskoj upravi
 - Izdaci za porez su veliki. Zato se informišite putem interneta ili u poreskoj upravi , koliki bi mogao biti Vaš porez za tekuću godinu.
Savezna poreska uprava, računar poreza:
<http://www.estv2.admin.ch/d/dienstleistungen/steuerrechner/steuerrechner.htm>
 - Popunite poresku prijavu ili se obratite nekom za pomoć. Ukoliko Vašu poresku prijavu ne predate na vrijeme, bićete kažnjeni ili Vaš porez previsoko procijenjen.
Füllen Sie Ihre Steuererklärung aus oder beauftragen Sie jemanden damit. Bei Nichteinreichung der Steuererklärung werden Sie gebüsst und zu hoch eingeschätzt.
- Uplaćujte **savkog mjeseca, na poseban konto** određeni iznos za godišnji odmor, velike nabavke ili račune, koje dobijate jednom godišnje
 - ▶ Na platnom (tekućem) računu ostaje samo dio novca potreban za život (jelo, slobodno vrijeme, odjeću...).
- **Troškovi stanarine**, uključujući i sporedne troškove, ne bit trebali prelaziti 25 % od Vaših primanja.
- **Potrošačke i kreditne kartice** su praktične, ipak navode mnoge ljude da troše više novaca. Posjedovanjem više kartica se brže gubi pregled. Koristite samo jednu karticu ili je uopšte nemojte koristiti.

- „Dovoljno“ dobro se osigurati, uopšte nije jednostavno. Provjerite Vaša **osiguranja**, da li ste previše ili premalo osigurani.
- Dobro promislite, prije uzimanja privatnog kredita ili lizinga (leasing)

Vodite računa o sljedećim stvarima:

- Da li je moj budžet realan?
- Sa kojim promjenama u budžetu moram računati, dok mi traje ugovor?
- Omogućuje li mi moj budžet redovnu otplatu mjesečnih rata, za vrijeme kreditnog ugovora?
- Kako da ispunim svoje obaveze, ako se moja finansijska situacija pogorša (npr. zbog nezaposlenosti, razvoda itd.), te kakvu zaštitu mi u tim uslovima nudi osiguranje?
- Koje sankcije me očekuju ukoliko ne ispunim ugovorom utvrdjene obaveze? Šta bi to za mene značilo?
- Oprez kod **privatnih posrednika**: neke od ovih osoba su uglavnom zainteresovane da sklope ugovor, jer tako dolaze do provizije.

Na mnoga od ovih pitanja, nije lako odgovoriti. Zato Vam savjetujemo, prije nego što potpišete neki ugovor, potražite stručnu pomoć savjetovališta sa budžet ili dugovanja.

- Ukoliko - iz bilo kog razloga- niste u mogućnosti da izvršite Vaše obaveze plaćanja, preporučujemo Vam da se obratite savjetovalištu za budžet ili dugovanja.

www.budgetberatung.ch

Informacije

Primjeri za računanje budžeta u različitim životnim uslovima (za porodice, za samohrane roditelje učenike...)
obrazac za vođenje budžeta bogatstva radi vraćanja dugova dužnicima)

Adrese

Savjetovališta za budžet

Ostale ustanove

Socijalna služba opštine u kojoj živite, Savjetovalište za omladinu ili porodicu, Caritas.

www.caritas-schuldenberatung.ch

Prevenција i odgoj odnosa prema novcu

Preporuke kako štedjeti
Kredit / Leasing
Betreibungen / Pljenidba
Saniranje dugova, privatni konkurs (likvidacija cijelog

Primjeri pisama

Savjetovališta za dugovanja